

**Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének
Baranya Vármegyei Értéktár Bizottsága**

Szám: BMÖ/116-2/2025.

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése Baranya Vármegyei Értéktár Bizottságának **2025. szeptember 23. napján** 10.00 órára összehívott, és a Baranya Vármegyei Önkormányzati Hivatal I. emelet elnöki tárgyalójában megtartott ülésén.

Jelen vannak: Dr. Óri László elnök
Kurucz Ildikó elnökhelyettes
Dr. Bokor Béla bizottsági tag
Dévényi Sándor bizottsági tag
Horváth István bizottsági tag
Ipacs Sándor bizottsági tag
Szarka Elemér bizottsági tag
Szatyor Győző bizottsági tag
(a mellékelt jelenléti ív szerint)

Jelenlévő meghívottak: Hamarics Ildikó jegyzőkönyvvezető
(a mellékelt jelenléti ív szerint)

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: köszönti az ülésen megjelenteket. Köszönetét fejezi ki a tagok részére, hogy elvállalták a Baranya Vármegyei Értéktár Bizottság tagságát.

Megállapítja, hogy a 8 fő bizottsági tagból 8 fő jelen van, így a Bizottság határozatképes. Az ülést 10.11 órakor megnyitja.

Rövid áttekintést nyújt a Hungarikum törvény elfogadását követő időszak munkájáról. Elmondja, hogy részt vett a Hungarikum mozgalom kezdetén a keretek kialakításában. Annak idején Pécs volt az első megyeszékhely, ahol megalakították az Értéktár Bizottságot.

Úgy gondolja, hogy az első impulzus, ami indukálta a vármegyei értéktár létrejöttét, hogy a Pécsi létrejött, és szerették volna a Hungarikumok Gyűjteményébe a Zsolnay Kulturális Negyed minél hamarabb bekerülni. Szatyor Győző volt az alapító elnöke a Bizottságnak. Annak az időszaknak komoly hozadéka volt, sikerült sok mindent a vármegyéből láthatóvá tenni, bemutatni.

Ugyanakkor látszik, hogy minden mozgalomnak, civilmozgalomnak, társadalmi mozgásnak van egy fajta ciklikussága, felfutása, utána pedig kissé leül.

Úgy látta, hogy az elmúlt 4-5 évben a kezdeti lendületéből veszített. A Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai felhívták a figyelmet arra, hogy vannak olyan vármegyék, ahol továbbra is lendületesen megy az értékek felkutatása, gyűjtése, megőrzése.

A hozzá érkező impulzusok arra ösztönözték, hogy változtassanak a struktúráján.

Kérdezi Kurucz Ildikót, a Nemzeti Művelődési Intézet (a továbbiakban: NMI) igazgatójától, lehet-e tudni, hogy jelenleg hány települési értéktár van Baranya vármegyében.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: válaszul elmondja, hogy jelenleg 35-40 települési értéktár bizottságról van tudomásuk.

Alapvetően azok a települések voltak aktívabbak, ahol volt szellemi potenciál, illetve a helyi közösségben aktív személyiségek, akik ezt az egészet mozgásban tartották.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: úgy gondolja, hogy a Hungarikum Mozgalom későbbi időszakában át kell gondolni, hogy a Nemzeti Művelődési Intézettel közösen hogyan tudják segíteni azokat a kistelepüléseket az ott megőrzendő értékek összegyűjtését, megőrzését, ahol erre az adott közösség már nem képes. Számos olyan kistelepülés van, ahol van az értéktárban is nevesítésre érdemes műemléképület, de a közösségben már nincs meg az elszántság.

Elmondja, hogy azért kérte fel a jelenlévő tagokat, mert a vármegye kulturális életében, a kulturális értékmentés területén hosszú évtizedek óta bizonyított személyeknek gondolja őket.

A Bizottság tagjait arra szeretné kérni, hogy legyenek proaktívak tekintettel arra, hogy mindenki másik területéről van a vármegyének. A Bizottság egyik feladata az lenne, hogy a kisközösségek helyett is próbáljanak meg dolgozni, és gondolkodni.

A Baranya Vármegyei Önkormányzat mostani feladat és hatáskörében nem rendelkezik azzal a humán erőforrással, amivel megtudná támogatni ezt a munkát, amivel stabil hátteret tudna adni.

Megadja a szót Kurucz Ildikónak, a Bizottság elnökhelyettesének.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: mindenképp köszönetét fejezi ki a lehetőségért, és nagyon hálás, hogy együtt tudnak működni ebben a munkában. Törvény által előírt feladatuk az értéktárak szakmai munkájának támogatása.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: ismerteti a napirendet, és megkérdezi, hogy a kiküldött napirendhez képest van-e módosító javaslat. Javaslat, észrevétel hiányában, szavazást rendel el a napirend egészéről.

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

1/2025. (IX. 23.) sz. BVÉBH

A Baranya Vármegyei Értéktár Bizottság a 2025. szeptember 23-i ülésének napirendjét az alábbiak szerint állapítja meg:

1. Döntés a „Pécsváradi vár” Baranya Vármegyei Értéktárba történő felvételéről

Előterjesztő: Dr. Óri László, a Bizottság elnöke

2. Döntés a „Baranyai Tájfajta Tyúk” Magyar Értéktárba történő felterjesztéséről

Előterjesztő: Dr. Óri László, a Bizottság elnöke

3. Egyebek

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Óri László, a Bizottság elnöke

NAPIREND TÁRGYALÁSA

1. napirendi pont: Döntés a „Pécsváradi vár” Baranya Vármegyei Értéktárba történő felvételéről

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: az anyag a bizottsági tagok részére elektronikus úton kiküldésre került. Miután sokadjára is átnézte a vármegyei értékeket észrevette, hogy a Pécsváradi vár nem szerepel a vármegyei értékek között.

Gál Krisztián Pécsvárad Város polgármestere megtette a felterjesztést a Pécsváradi Monostorvár felvétele érdekében. Jó minőségben elkészült előterjesztést kaptak, melyhez fotódokumentációt is csatoltak.

Javasolja, hogy a Pécsváradi Monostorvár felvételével egy újabb értékkel bővüljön a Baranya Vármegyei Értéktár.

Megkérdezi, a napirenddel kapcsolatban van-e hozzászólási igény?

Kérdés, észrevétel, hozzászólás nem lévén a Bizottság elnöke szavazásra bocsátja a következő határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

2/2025. (IX. 23.) sz. BVÉBH

1. A Baranya Vármegyei Értéktár Bizottság a nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 324/2020. (VII. 1.) Kormányrendeletben foglaltak értelmében megtárgyalta és elfogadta Pécsvárad Város Önkormányzata által a Baranya Vármegyei Értéktárba kulturális örökség szakterületi kategóriában felterjesztett „Pécsváradi Monostorvár” nemzeti értéket a Baranya Vármegyei Értéktárba felvételre.

2. A Bizottság felhatalmazza elnökét, hogy a döntésről értesítse Pécsvárad Város Önkormányzatát, valamint a Hungarikum Bizottságot.

3. A Bizottság felkéri a jegyzőt, hogy gondoskodjon a Baranya Vármegyei Értéktárba felvett érték adatainak a NEKTÁR-ba történő rögzítéséről.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Óri László, a Bizottság elnöke

2. napirendi pont: Döntés a „Baranyai Tájfajta Tyúk” Magyar Értéktárba történő felterjesztéséről

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: az anyag a bizottsági tagok részére elektronikus úton kiküldésre került.

Úgy látja, hogy elég részletesen próbálta szemléltetni a javaslattevő a felterjesztését. Javaslattevőnek az elképzelése, hogy ez a Baranyához kötődő érték a Hungarikumok Gyűjteményébe is bekerüljön.

A javaslat lényege, hogy a már Baranya Vármegyei Értéktárban szereplő értéket minősítsék olyan értékké, ami a vármegyei hatókörön túl mutató értékként a Magyar Értéktárban is helyet kapjon.

Megadja a szót Kurucz Ildikónak, a Bizottság elnökhelyettesének.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: ismerteti, hogy a javaslat leírásában az szerepel, hogy hivatalosan még nem elismert fajta. Elismerésre váró fajtajelölt.

Úgy értelmezi, hogy agrár szempontból nem elismert önálló fajta.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: azt gondolja, azzal hibát nem követnek el, ha felterjesztik a Magyar Értéktárba.

Megadja a szót Horváth István bizottsági tag részére.

Horváth István bizottsági tag: véleménye szerint nem von le az értékéből. Tudomása szerint 30 éve dolgozik rajta.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: amennyiben a Magyar Értéktár hoz egy elutasító döntést, akkor az Hegedűs Tibor tenyésztő részére egy jó inspiráció arra, hogy lépéseket tegyen.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: a leírásban nem talált arra vonatkozóan részleteket, hogy területileg meddig terjed. Ráadásul viszonylag egy új fajtaról van szó. A 70-es 80-as évekre datálja ennek a házinemesítését, visszatenyésztését. Felmerül a kérdés, hogy ez egy létező fajta-e.

Megadja a szót Szatyor Győző bizottsági tag részére.

Szatyor Győző bizottsági tag: elmondja, hogy Hegedűs Tibor elment Bécsbe, hogy ennek a fajtának a genetikáját kikutassa.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: Kurucz Ildikó elnökhelyettes felvetése jogos. Hegedűs Tibor azzal nem szembesült, hogy ebbe energiát kell még bele tenni.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: véleménye szerint természettudományos szempontból is meg kellene indokolni. Az anyagban van egy olyan leírás, ami a felhasználói oldalról közelít, ami praktikus szempontrendszer, de nem látja benne azt a természettudományos alátámasztást, ami miatt fajtaként elismert lenne és azt mondhatnák, hogy valóban egy létező fajta. Szerinte érdemes lenne jobban alátámasztani.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: javasolja, hogy terjesszék fel a Magyar Értéktárba. Elképzelhetőnek tartja, hogy hiánypótlásban bekérnek újabb dokumentumokat.

Megkérdezi, a napirenddel kapcsolatban van-e további hozzászólási igény?

További kérdés, észrevétel, hozzászólás nem lévén a Bizottság elnöke szavazásra bocsátja a következő határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 egyhangú igen szavazattal a következő határozatot hozta:

3/2025. (IX. 23.) sz. BVÉBH

A Baranya Vármegyei Értéktár Bizottság a nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 324/2020 (VII. 1.) Kormányrendeletben foglaltak értelmében megtárgyalta és javasolja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által agrár- és élelmiszergazdaság kategóriában felterjesztett „Baranyai Tájfajta Tyúk” elnevezésű nemzeti értéket a Magyar Értéktárba felvételre.

A Bizottság felhatalmazza elnökét, hogy a döntésről értesítse a Hungarikum Bizottságot.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Óri László, a Bizottság elnöke

3. napirendi pont: Egyebek

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: kérdezi Szatyor Győző bizottsági tagot, hogy van-e arról tudomása, hogy a Zrínyi Kultusz fel lett-e terjesztve Hungarikummá. Szigetvár Város polgármestere több alkalommal kereste meg azzal a kérdéssel, hogy van-e döntés a felterjesztéssel kapcsolatban.

Szatyor Győző bizottsági tag: emlékei szerint javaslat érkezett arra, hogy a Zrínyi Kultusz felterjesztésre kerüljön. Arról nem tud, hogy az továbbításra is került-e a Hungarikum Bizottság részére.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: kéri, hogy a Hivatal munkatársai nézzenek utána, hogy a felterjesztés megtörtént-e.

Szatyor Győző bizottsági tag: említés tesz arról, hogy az egyik újságban olvasta, hogy az Ormánsági gímszarvas Hungarikum. Véleménye szerint valóban az. Draskovich báró komoly évtizedeket szentelt arra, hogy a gímszarvast, mint külön álló, jellegzetes szarvasfajtát kitenyéssze. Tájékoztatja a Bizottság tagjait, hogy a Baranya Vármegyei Értéktárba felvételre került. Indokoltnak tartja, hogy felterjesszék a Magyar Értéktárba.

Horváth István bizottsági tag: elmondja, hogy korábban volt vadásztársasági elnök, és tudomása szerint van az Ormánsági gímszarvasról írásos dokumentáció.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: kérdezi, hogy a Vadász kamarát nem lehetne erről megkérdezni?

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: javasolja, hogy küld egy levelet a Vadász kamarának, melyben az Ormánsági gímszarvashoz kapcsolódó dokumentumok, fajtamegjelölés kérdés körében szakmai állásfoglalást, tájékoztatást kér, illetve támogatja-e a Vadász kamara, hogy a Baranya Vármegyei Értéktárban is szereplő értéket a Bizottság a Magyar Értéktárba is felterjessze.

Szatyor Győző bizottsági tag: említés tesz arról, hogy szó volt arról, hogy az Ormánsági festett kazettás templomok is különlegesek. A Kárpát-medencében körülbelül 800 templom volt festett kazettás. Nagyon komoly dokumentációja van ennek. Zentai Tünde 10 könyvet írt róla.

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: az előzőekhez hozzáteszi, hogy a török hódoltság alatti területnek a református valóságában ez mindenhol létezett. Ugy gondolja, hogy ki lehetne terjeszteni. Nem biztos, hogy csak az Ormánságra lehetne fókuszálni.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: arra tesz javaslatot, hogy Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese a Bizottság következő ülésére készítsen egy előterjesztést a festett kazettás templomok Magyar Értéktárba történő felterjesztéséhez.

Dévényi Sándor bizottsági tag: hozzáteszi, hogy egész Magyarország területén jellemző volt. Az Ormánsági elkülönül egy kicsit. Felvidéken, Erdélyben még ma is léteznek ezek. Az Ormánsági tematikailag és motívumkincsében is más. Ami azért is van, mert újabb, mint az Erdélyiek. Az első ilyen emlékek a 18. századból maradtak meg, az Ormánságban pedig a 19. század elejétől. Időben is és formakincsben is elkülönülnek. Ezért érdemes önálló értéknek kezelni.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: kérdezi, hogy van-e valakinek még javaslata?

Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: a Pécsi Martyn Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola felterjesztésén gondolkozott. Az iskolának még meg van az a szelleme, amiben annak idején elkezdett működni.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: kéri, hogy a következő bizottsági ülésre készítse elő az előterjesztést.

Javasolja, hogy nézzék át a pécsi értéktárat is, hogy ott van-e olyan érték, amit áttemelhetnének.

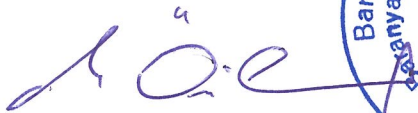
Kurucz Ildikó, a Bizottság elnökhelyettese: elmondja, hogy rendszeresen találkozik azzal a szituációval, hogy be kellene mutatni a Baranya vármegyei értékeket. Nagyon praktikusnak találná, ha esetleg pár roll up-on összelehetne foglalni, hogy mely értékek vannak benne az értéktárban. Ezek jól mozdíthatók, bármilyen rendezvényre kirakhatóak.

Dr. Óri László, a Bizottság elnöke: Kurucz Ildikó elnökhelyettes kezdeményezését jó ötletnek tartja. Kéri segítő közreműködését a megtervezésben.

Tájékoztatásul elmondja, hogy a Baranya Vármegyei Önkormányzat a TOP-PLUSZ helyi humán fejlesztések felhívásra pályázatot nyújtott be, amely között van olyan tematikájú pályázat, ami kifejezetten a vármegyei értékek bemutatását célozza meg. A tervek között többek között tananyag fejlesztés szerepel.

További hozzászólási igény, kérdés, észrevétel és további napirendi pont hiányában Dr. Óri László, a Bizottság elnöke megköszöni a jelenlévők munkáját, és az ülést 11.13 órakor bezárja.

Jegyzőkönyv leírva: 2025. szeptember 25.

_____
Dr. Óri László
a Bizottság elnöke

_____
Hamarics Ildikó
jegyzőkönyvvezető